

door te weinig historischen zin of uit afkeer van den godsdienstigen inhoud.

Slag op slag worden wij verrast door woord, uitdrukking, spreuk, gedachtenwending; door overgangen van stijl en stemming. Een ernstig bewijs struikelt over een enkel, als zonder erg ontvallen, familiaar woord. Een spottend betoog sluit plotseling af met een diep ernstige waarschuwing.

Het innig medelijden met de vervolgdten klinkt ons toe uit het als refrein terugkeerende: „men salse aen een staec verbranden”.

Zelfs in het getrouw volgen van Hervet's zes punten brengt hij aardige afwisseling: „Het vijfde stuck, daer in gehandelt wordt, dat de ketters anders niet en soecken dan vleeschelijke vrijheyte ende haten alle ghebeden, vasten ende abtinentiën. Dat eerste Capittel. Aldaer gehandelt wordt dat men wel lieghen mag, ende de ketters valschelijck beschuldigen tot goede intentie. ⁶⁷⁾

De vele theologische stof wordt onderbroken en verlevendigd door kluchtige uitvallen tegen Hervet en de Lovensche klerken, met hunne Liripipia om den hals, en het hoofd omwonden „met lappen ende leuren, soo wanneer sy in de lucht comen, op dat het niet in stucken en springhe” ⁶⁸⁾ van de wijsheid!

Dan weer moet het monnikslatijn het ontgelden en hun verachting van Grieksch en Hebreeuwsch. ⁶⁹⁾

Hervet krijgt een goeden raad tot besluit: hij moet, liever dan naar Genève om te disputeeren, naar Rome gaan; „desen fijnen boeck, dien hij ghemaect heeft, sal hem moghen dienen tot een goede recomandatibrief om ergens aen een Bisschops-mijter ofte Cardinaelshoet te gheraken”. ⁷⁰⁾

Opsommingen van substantieven, adjectieven, werkwoorden; rhetorische vragen; bitse snauwen en vergoelijkende woorden; meewarig hulpvertoon en snijdend sarcasme; zinnen van Cicero-niaansche lengte, evenwichtigheid en klaarheid; andere die doen denken aan Hooft's Taciteisch proza — alle stijlmiddelen dienen hem; maar steeds hoedt hij zich voor overdrijving, die hinderlijke „manier” wordt, in zijn tijd zooveel voorkomend en in zijn latere, Fransche werk *niet* vermeden.

De rijkdom van beelden en spreekwijzen is buitengewoon.